

verbod aan de therapeut	7
cliënt schaden	5/6/8
geschenken aanvaarden	8
misbruik maken van overwicht	6
niet-realiseerbare effecten van de behandeling beloven	7
onevenredig voordeel bedingen	8
sexuele handelingen	8
verschoning	9
opheffen van plicht tot	9
vertegenwoordiger	4/15

Beroepscode voor Analytisch therapeuten

Jungiaans instituut
Nijmegen

INHOUD

definitielijst	4	in acht nemen van terughoudendheid jegens cliënt	5
algemene regels	5	supervisie/intervisie/consultatie zoeken	6
werkings sfeer van de code	5	verantwoordelijk voor assistenten en ondergeschikten	5
klachtprocedure	5	verantwoording afleggen	6
doel van de behandeling	5	verschaffen van informatie aan de cliënt	
algemene beginselen	5	over de behandeling	7
respect voor de persoon van de cliënt	5	over de code	7
zorgvuldigheid en deskundigheid	6	over het tuchtreglement	7
verbod misbruik van positie te maken	6	verschaffen van informatie aan de vertegenwoordiger	
regels voor het aangaan, uitvoeren en beëindigen		over motief tot beëindigen van behandeling	16
van de behandeling	7	zorgvuldig en deskundig handelen	6
exclusiviteit	7	therapeut	4
vrijwilligheid van deelname aan behandeling	7	in dienstverband	12
recht van cliënt de behandeling te beëindigen	7	recht van de cliënt die niet in staat kan worden geacht tot	
voorlichting ten dienste van vrije keuze	7	een redelijke waardering van zijn eigen belangen	
recht van cliënt behandeling te beëindigen	7	inzagerecht	17
beëindiging van de behandeling door de		verbreken van relatie	16
therapeut	7	weigeren deelname aan behandelingsonderdelen	16
verbod geschenken te aanvaarden	8	recht van de cliënt	
verbod van sexueel gedrag	8	dossier doen vernietigen	12
informatiebehandeling	9	gegevens uit dossier aanvullen	12
algemeen beginsel	9	inzage van dossier	13
reikwijdte van het beginsel	9	beperking van het inzagerecht	13
uitvoeringsbepalingen	10	toestemming verlenen	
informatieverstrekking en -opvraging van/aan derden	10	voor deelname aan behandeling	7
de algemene regel	10	voor informatieverstrekking	8
uitzonderingen op de algemene regel	11	verbreken van relatie	7
inter-/supervisie, consultatie	11	verkrijgen van afschrift van dossier	13
observaties of registraties van therapiezittingen	11	weigeren	7
publicaties, lezingen, onderwijs en onderzoek	11	deelname aan behandelingsonderdelen	7
dossierbeheer en inzagerecht van de cliënt		recht van de therapeut	
of diens vertegenwoordiger	12	behandeling beëindigen	7/16
dossier		niet verplicht geheimhouding te verbreken	9
inhoud	12	verschaffen van onherkenbaar gemaakte informatie	11
beheer	12	verzoek tot vernietiging van dossier weigeren	13
bewaartermijn	12	rechter	9
inzagerecht van de cliënt of diens vertegenwoordiger	13	schade	9
omschrijving	13	sexe	4
regels voor de uitoefening van het inzagerecht	13	supervisant	5
aanvullingsrecht	14	supervisie	5/10
		tuchtcollege	5

INDEX			
behandeling	4	regels voor behandeling van cliënten die niet in staat kunnen worden geacht tot een redelijke waardering van hun eigen belangen	15
behandelingsonderdeel		minderjarigen die jonger zijn dan 12 jaar	15
vertegenwoordiger weigert toestemming voor b. te verlenen	16	minderjarigen die jonger zijn dan 16 jaar	15
behandelovereenkomst		allen, ongeacht hun leeftijd, die niet in staat kunnen worden geacht tot een redelijke waardering van hun eigen belangen	15
vertegenwoordiger weigert b. te sluiten	15	voetnoten	19
behandelruimte	10	index	22
centraal databestand	12		
cliënt	4		
die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen	15		
consultatie	17		
curator	4		
derde	8		
doel van behandeling	5		
dossier	12		
echtgenoot	4		
gevaar voor de cliënt	17		
geweten	8		
impasse	16		
informatiebehandeling	8/12		
intercollegiaal overleg	10		
intervisie	10		
levensgezel	4		
lichamelijke aanraking	8		
onherkenbaar gemaakte informatie omtrent de cliënt	11		
plicht van de therapeut			
adviseren aan vertegenwoordiger	15		
beperking van aversieve interventies	16		
controle op uitoefening van inzagerecht	13		
deskundigheid bijhouden	6		
doorverwijzing indien nodig	6/7/15		
dossier aanhouden	12		
geen andere relatie dan behandelingsrelatie	7/8		
geheimhouding bewaren	8		
over cliënten van anderen	9		
over inhoud van audio-, video-, filmregistraties	10		
publicaties, lezingen, onderwijs, onderzoek	11		
van gegevensbestand in dossier	12		
geheimhouding opheffen	9		

DEFINITIELIJST

Therapeut

Persoon die ingeschreven is als afgestudeerde bij het Jungiaans instituut te Nijmegen in de studierichting Jungiaans filosofisch therapeut of Analytisch therapeut.

Cliënt

Natuurlijk persoon die, krachtens overeenkomst, bij een therapeut in behandeling is. Personen die, met toestemming van de cliënt, in zijn behandeling betrokken zijn worden gelijkgesteld aan "cliënten" in de zin van deze code.

Behandeling

Alle dienstverlening van een therapeut aan een cliënt welke gericht is op het verbeteren van het niveau van functioneren van laatstgenoemde.¹

Het behartigen van belangen van de cliënt valt niet onder de term "behandeling", ook niet als een succesvolle behartiging zou leiden tot "verbetering van het niveau van zijn functioneren".

Vertegenwoordiger

Eén der volgende personen:

1. indien de cliënt de leeftijd van 12 jaren nog niet heeft bereikt: diegene die de ouderlijke macht dan wel de voogdij over de cliënt uitoefent;
2. dezelfde persoon als onder "1" genoemd, indien de cliënt de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt maar niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake;
3. indien een meerderjarige cliënt niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake: de curator of, indien deze ontbreekt, de persoon die schriftelijk door de cliënt is gemachtigd in zijn plaats op te treden. Ontbreekt zodanige persoon of treedt deze niet op, dan wordt als vertegenwoordiger beschouwd de echtgenoot of andere levensgezel van de cliënt dan wel, indien ook zodanige persoon ontbreekt of niet optreedt: een ouder of kind van de cliënt.

Waar in deze code gesproken wordt van "therapeut" of "cliënt", resp. "hij", c.q. "hem" of "zijn", geldt het bepaalde ongeacht de sekse.

9. Behalve therapeuten kunnen dat allen zijn die zich in een schriftelijke verklaring aan deze code gebonden hebben.
10. Bijv. via doorkijkwand, dan wel m.b.v. audio-, video- of filmregistraties.
11. De therapeut dient rekening te houden met de mogelijkheid dat, naarmate er meer gegevens omtrent de cliënt veranderd worden de kans toeneemt op het ontstaan van valse herkenning. Dit dient zoveel mogelijk vermeden te worden.
12. Hiertoe zijn ook instellingen te rekenen die ook andere doelstellingen dan deze hebben. Dat is bijvoorbeeld het geval bij universiteiten die over een afdeling beschikken waar cliënten behandeld worden.
13. Het bewaren van bescheiden dient de volgende functies:
  1. het ondersteunen van de goede voortgang van de behandeling,
  2. het verrichten van wetenschappelijk onderzoek,
  3. het door de therapeut afleggen van verantwoording van zijn behandeling.Met het oog op het feit dat de verjaringstermijn van misdaden 30 jaar bedraagt kan met name de derde functie het noodzakelijk maken dat de bescheiden beduidend langer bewaard blijven dan de hier genoemde minimumtermijn van 5 jaar.
14. Deze ander kan de therapeut zelf zijn (zie vorige voetnoot).
15. Hieronder vallen niet: persoonlijke werkaantekeningen van de therapeut (verslagen van supervisie- of intervisie zittingen zijn ook "persoonlijke werkaantekeningen"). Verslagen van therapiezittingen vallen er wel onder.
16. Een termijn van ongeveer 4 weken is als redelijk te oordelen.
17. Indien in de behandeling van de cliënt (met zijn toestemming) andere personen betrokken zijn, dan heeft de cliënt geen recht op inzage van informatie betreffende deze anderen, tenzij deze informatie reeds in de behandeling zelf aan de orde gekomen is. Bedoelde anderen zijn ook "cliënt" in de zin van deze code. De cliënt heeft geen recht op inzage van persoonlijke werkaantekeningen van de therapeut.
18. Bijvoorbeeld: het Bureau Vertrouwensartsen, de Raad voor de Kinderbescherming, en dergelijke.

6. Gewichtige redenen kunnen zijn:
- de therapeut heeft goede redenen te verwachten dat voortzetting van de behandeling niet zal leiden tot een verdere verbetering of handhaving van het functioneren van de cliënt;
  - de cliënt eist vervanging van het oorspronkelijk overeengekomen doel door een ander;
  - de therapeut vreest dat voortzetting van de behandeling redelijkerwijs niet meer te verenigen is met zijn lichamelijke of geestelijke gezondheid dan wel met zijn veiligheid;
  - de cliënt wil niet meewerken aan bepaalde methoden die de therapeut in het kader van de behandeling toepast, als gevolg waarvan de therapeut voortzetting ervan niet langer verantwoord acht.
- Komende jurisprudentie zal moeten uitmaken of, dan wel in hoeverre, de hier genoemde redenen voldoende zijn als grond om terecht eenzijdig te besluiten de behandeling te beëindigen.
7. De vraag of een gegeven interventie, waaronder een aanraking, wel of niet geoorloofd is dient bepaald te worden op basis van de algemene principes waarop deze code gebaseerd is.
- Dus: interventies, waaronder aanrakingen, zijn niet geoorloofd als ze
- naar het inzicht van terzake deskundigen, niet kunnen bijdragen aan het bewerkstelligen van een verbetering van het niveau van functioneren van de cliënt, of zelfs schadelijk voor hem zijn;
  - naar algemeen aanvaarde opvattingen, getuigen van gebrek aan respect voor de persoon van de cliënt;
  - primair het belang van de therapeut zal dienen.
- Aanrakingen met een sexueel karakter (verricht in het kader van een behandeling) zullen doorgaans één of meer van deze principes schenden. Als een therapeut meent dat in zijn geval de laatste zin niet geldt, dan rust op zijn schouders de verplichting om dat aannemelijk te maken.
- Bij alle riskante interventies, waaronder de hier aangeduide, zal met in ieder geval met de grootst mogelijke zorgvuldigheid te werk moeten gaan. Dus: nauwgezette documentatie, expliciete afweging van "pro's en contra's", inbedding in professionele begeleiding, schriftelijke instemming door de cliënt met interventies van het bedoelde type, etc.
8. Dus: schriftelijk gegeven toestemming van de cliënt om de geheimhouding ten overstaan van de rechter op te heffen alleen is niet voldoende om af te zien van een beroep op de rechter om verschoning te vragen.

1.1 ALGEMENE REGELS

1.1.1 Werkings sfeer van de code

1.1.1.1

Alle therapeuten zijn aan deze code gebonden, ook wanneer zij in het kader van een opleiding tot therapeut aan personen supervisie² geven. De term "cliënt" moet in dat geval gelezen worden als "supervisant".

1.1.1.2

Wanneer de behandeling gedeeltelijk, of zelfs geheel, door één of meer assistent(en) (en/of andere ondergeschikten) van de therapeut wordt uitgevoerd, dan is de laatste verantwoordelijk voor de inachtneming van deze code door eerstgenoemden, tenminste voor zover hij een eventuele schending van de code door hen had kunnen voorzien en daarbij nagelaten heeft maatregelen te treffen die redelijkerwijs een schending hadden kunnen voorkomen.

1.1.2

Klachtprocedure

Cliënten, therapeuten en rechtspersonen kunnen zich jegens het door de beroepsvereniging ingestelde tuchtcollege op deze code beroepen volgens de procedure die omschreven is in het tuchtreglement.

1.1.3

Doel van de behandeling

1.1.3.1

De behandeling dient gericht te zijn op het verbeteren van het niveau van functioneren van de cliënt.

1.1.3.2

Zowel tijdens de behandeling als na afloop ervan dient de therapeut zich te onthouden van gedrag waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat dit het niveau van functioneren of het belang van cliënt zal schaden.

1.2

ALGEMENE BEGINSELEN

1.2.1

Respect voor de persoon van de cliënt

Onder erkenning van het feit dat iedere analytische therapie zich bezig houdt met aspecten van het privé-domein van de cliënt, dient de therapeut de terughoudendheid te betrachten die redelijkerwijs door respect voor de persoon van de cliënt ingegeven behoort te zijn.

1.2.2 **Zorgvuldigheid en deskundigheid**

1.2.2.1 Alvorens de behandeling met een cliënt aan te vangen zal de therapeut zich ervan vergewissen, dat de randvoorwaarden geschapen zijn die hem in staat stellen zich tegenover de cliënt overeenkomstig de beroepscode te gedragen.

1.2.2.2 Alle beslissingen die de therapeut bij de behandeling ten aanzien van zijn cliënt neemt moeten voldoen aan de eisen van deskundigheid en zorgvuldigheid die, onder de gegeven omstandigheden, van een redelijk handelend analytisch therapeut met inachtneming van de stand van wetenschap en techniek verwacht mogen worden. Deze beslissingen dienen, zo nodig, door de therapeut op adequate wijze verantwoord te kunnen worden.

1.2.2.3 Bij alle beslissingen die de therapeut jegens de cliënt overweegt te nemen zal hij zijn persoonlijke beperkingen (waaronder begrepen de beperkingen van zijn deskundigheid, van zijn emotionele mogelijkheden dan wel van zijn ethische opvattingen) in acht nemen, en zal hij, zo nodig, andere deskundigen³ consulteren, of naar hen doorverwijzen, of zich verzekeren van adequate begeleiding en/of supervisie.

1.2.2.4 Dit geldt in het bijzonder voor interventies die als riskant van aard beoordeeld moeten worden⁴

1.2.2.5 De therapeut dient zorg te dragen voor de instandhouding en ontwikkeling van zijn deskundigheid, rekening houdend met recente ontwikkelingen in het veld van de analytisch therapeutische beroepsbeoefening, alsmede van de wetenschap(pen) waar de beroepsbeoefening op steunt.

1.2.3 **Verbod misbruik van positie te maken**

De therapeut laat na, in de uitoefening van zijn beroep, misbruik te maken van uit deskundigheidsverhoudingen en/of positie voortvloeiend overwicht.

VOETNOTEN

1. Activiteiten van de therapeuten (of van personen die onder verantwoordelijkheid van hem werken) welke dienen om onderzoek in het kader van de intake uit te voeren vallen onder de werking van deze code, ook als op grond van de uitkomsten van het onderzoek besloten wordt om geen behandeling te geven.
2. Op het moment van opstelling van deze code bestaat er geen code die de relatie "supervisor-supervisant" regelt. Een toekomstige "supervisie code" dient dan ook gebaseerd te zijn op de hier voorliggende code.
3. De therapeut dient oog te hebben voor de mogelijkheid dat de klachten van de cliënt (mede) samen kunnen hangen met somatische dysfuncties, in welk geval hij deskundigen van de medische professie moet consulteren of naar hen doorverwijzen. Ook dient hij oog te hebben voor de mogelijkheid dat, in bepaalde situaties, de rechtspositie van de cliënt in het geding kan komen, in welk geval doorverwijzing naar een juridisch deskundige in de rede ligt.
4. Zie, voor nadere uitwerking art. 2.5 en de daarbij behorende voetnoot.
5. Het is aan de therapeut dus niet toegestaan om, ten tijde van de behandeling, belangen van de cliënt te behartigen anders dan het bevorderen van diens niveau van functioneren. Het, onder schriftelijke machtiging van de cliënt (zie art. 3.2.1), verschaffen van informatie, beoordeling en advies aangaande de cliënt aan derden dient beperkt te blijven tot die welke het doel "verbeteren van het niveau van functioneren van de cliënt" kunnen dienen.
Indien een therapeut met een natuurlijke of rechtspersoon een overeenkomst heeft gesloten om (zo nodig met behulp van analytische technieken verkregen) informatie, beoordeling of advies over iemand te verschaffen, dan is dat alleen geoorloofd als de therapeut niet tegelijkertijd de cliënt in behandeling heeft.
Deze beoordeling en dit advies mag niet gebaseerd zijn op informatie die de therapeut op een eerder moment in het kader van een behandeling over hem verworven heeft. Deze toelichting is alleen dan niet van toepassing als er, ingevolge wettelijke bepalingen, op de therapeut een verplichting rust om zo'n beoordeling en advies wel te geven.

waardering van zijn eigen belangen in ernstige mate geschaad zou worden door het doen van bepaalde mededelingen aan zijn vertegenwoordiger dan wel door het aan hem verlenen van inzage in zijn dossier, dan is hij verplicht bedoelde mededelingen niet te verstrekken, resp. inzage niet toe te staan.

4.3.8 Indien een ander dan de cliënt opdracht tot de behandeling gegeven heeft, dan mag de therapeut veronderstellen dat de cliënt daarmee ingestemd heeft als hij in feite zijn medewerking geeft.

REGELS VOOR HET AANGAAN, UITVOEREN EN BEËINDIGEN VAN DE BEHANDELING

- 2.1 Exclusiviteit**
De therapeut zal gedurende de behandelingen geen andere relatie dan een behandelingsrelatie met de cliënt hebben⁵ of de wens daartoe uitspreken.
- 2.2 Vrijwilligheid van deelname aan behandeling, recht van cliënt de behandeling te beëindigen**
Het is niet geoorloofd iemand aan een behandeling te doen deelnemen zonder zijn vrijwillige en weloverwogen toestemming.
- 2.2.1.1 *Voorlichting ten dienste van vrije keuze*
De therapeut dient aan hen, die hij in behandeling gaat nemen een duidelijke beschrijving te geven van deze behandeling. Deze beschrijving dient alle aspecten te omvatten, waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen, dat ze van invloed zijn op de bereidheid tot deelname.
- 2.2.1.2 De therapeut onthoudt zich van het in het vooruitzicht stellen van effecten en gevolgen van de dienstverlening.
- 2.2.1.3 De therapeut draagt er zorg voor dat zijn cliënten indien nodig gewezen worden op het bestaan van deze code en tuchtreglement.
- 2.2.2 *Recht van cliënt behandeling te beëindigen*
De therapeut erkent het recht van de cliënt om op elk tijdstip de behandeling af te breken.
- 2.3 Beëindiging van de behandeling door de therapeut**
- 2.3.1 De therapeut heeft niet het recht de behandeling te verbreken tenzij er sprake is van gewichtige redenen.⁶
- 2.3.2 Als hij besluit de behandeling te verbreken, dan dient hij
- zijn beslissing in voor de cliënt begrijpelijke termen te motiveren, en
  - aan te bieden hem zo goed mogelijk te adviseren omtrent de vraag wat in het gegeven geval het beste gedaan zou

kunnen worden, en c.q. of
c. aan te bieden voor een adequate verwijzing zorg te dragen.

2.4 **Verbod geschenken te aanvaarden**

De therapeut zal gedurende de looptijd van de behandeling, en, na afloop hiervan, nog een periode van 6 maanden, geen geschenken van de cliënt aanvaarden die een betrekkelijk kleine waarde te boven gaan. Evenmin mag hij in die periode met de cliënt enigerlei overeenkomst afsluiten die een onevenredig voordeel voor hem oplevert.

2.5 **Verbod van sexueel gedrag**

2.5.1 Het in art. 2.1 genoemde verbod om een andere relatie met de cliënt te hebben dan een behandelingsrelatie houdt onder meer het verbod in de cliënt op een zodanige wijze aan te raken dat, naar redelijke verwachting, de cliënt en/of de therapeut dit als sexueel van aard zal ervaren, zoals het aanraken van genitalia of andere lichaamsdelen die normaliter met sexualiteit geassocieerd worden.

2.5.2 Het is de therapeut bovendien verboden om te stimuleren of toe te laten dat in zijn aanwezigheid deze handelingen plaats vinden tussen de cliënt en anderen.

2.5.3 Het hierboven genoemde verbod laat onverlet om, als dat in het kader van de behandeling geïndiceerd is, therapeutische procedures⁷ toe te passen waarin aanraking een plaats kan hebben.

gaan dat dit geen strijd oplevert met het belang van het welzijn van de cliënt.

4.3.5.2 In dat geval stelt hij de vertegenwoordiger onverwijld van zijn beslissing in kennis.

4.3.6.1 Indien op de cliënt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen specifieke methoden zullen worden toegepast waarvan het waarschijnlijk is dat daardoor sterk negatieve ervaringen bij hem zullen ontstaan, dan dient

- een terzake deskundige collega tevoren over het voornemen om het betreffende behandelingsonderdeel op de cliënt toe te passen geraadpleegd te zijn, en wel expliciet over de vraag of het in het gegeven geval zo is dat:

a. het doel van de behandeling niet op een andere, voor de cliënt minder belastende, manier bereikt kan worden,

b. naar het beste weten van beide therapeuten er zekerheid bestaat dat door toepassing van de methode aan de cliënt geen blijvende schade berokkend zal worden,

c. er maatregelen genomen zijn om alle redelijkerwijs voorzienbare nadelige gevolgen die zich op korte of langere termijn alsnog zouden openbaren te verwijderen of op te heffen.

- er over de toepassing van deze methoden regelmatig intercollegiaal overleg plaats te vinden.

4.3.6.2 Indien de voorgenomen maatregel noodzakelijk is om de cliënt zelf of anderen tegen leven-bedreigend gedrag van de cliënt te beschermen, dan mag het vereiste overleg met de vertegenwoordiger en de terzake deskundige collega ook plaats vinden, nadat de maatregelen getroffen zijn.

4.3.7.1 Indien de cliënt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen te kennen geeft dat hij niet wil dat zijn vertegenwoordiger kennis neemt van zijn dossier, dan is de therapeut verplicht diens verzoek tot inzage niet toe te staan.

4.3.7.2 Indien de therapeut, na zorgvuldige overweging en na consultatie met een collega, tot de overtuiging gekomen is dat de cliënt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke

- "a" aan te bieden hem zo goed mogelijk te adviseren omtrent de vraag wat in het gegeven geval het beste gedaan zou kunnen worden, en c.q. of
- "b" aan te bieden voor een adequate verwijzing zorg te dragen, en c.q. of
- "c" pogingen te ondernemen om die instanties¹⁸ in te schakelen die voor een oplossing van de noodsituatie kunnen zorg dragen.
- 4.3.3.2.1 Indien de vertegenwoordiger van de cliënt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen, weigert toestemming te geven voor het uitvoeren van behandelingsonderdelen waartoe de therapeut adviseert, dan dient laatstgenoemde al het mogelijke te ondernemen om de impasse te doorbreken.
- 4.3.3.2.2 Als deze pogingen falen, dan heeft de therapeut het recht de behandeling af te breken als hij oordeelt dat, als gevolg van de weigering van de vertegenwoordiger, voortzetting van de behandeling niet langer verantwoord is.
- 4.3.3.2.3 In dat geval is art. 4.3.3.1.2 op overeenkomstige wijze van toepassing. De therapeut dient dan bovendien zijn beslissing in voor de vertegenwoordiger (en voor zover mogelijk ook voor de cliënt) begrijpelijke termen te motiveren.
- 4.3.4.1 Is er sprake van direct gevaar voor de cliënt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen, dan kan met een door de therapeut noodzakelijk geacht behandelingsonderdeel begonnen worden vóórdat hierover overleg met de vertegenwoordiger gevoerd kon worden.
- 4.3.4.2 In dat geval stelt hij de vertegenwoordiger onverwijld van zijn beslissing in kennis.
- 4.3.5.1 De therapeut erkent het recht van de cliënt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen om op elk tijdstip de behandeling af te breken of medewerking te weigeren aan bepaalde methoden die de therapeut in het kader van de behandeling hanteert eerst dan nadat hij vastgesteld heeft dat hij er redelijkerwijs van kan uit-

3. INFORMATIEBEHANDELING

3.1 Algemeen beginsel

Bij het aangaan van de behandeling ontstaat er tussen de therapeut en de cliënt een vertrouwensrelatie waarin voor de therapeut een geheimhoudingsplicht jegens derden besloten ligt m.b.t. uit de behandeling verkregen kennis.

3.2 Reikwijdte van het beginsel

3.2.1

Bij ontbreken van toestemming van de cliënt om informatie aan derden te verstrekken zoals aangegeven in art. 3.3.1.2.1 kan de therapeut pas dan zich ontheven achten van de plicht tot geheimhouding indien tenminste voldaan is aan al de vijf hieronder genoemde voorwaarden:

- Alles is in het werk gesteld om toestemming van de cliënt te verkrijgen.
- De therapeut moet in gewetensnood verkeren door het handhaven van de geheimhouding.
- Er is geen andere weg dan doorbreking van het geheim om het probleem op te lossen.
- Het is vrijwel zeker dat het niet-doorbreken van het geheim voor derden aanwijsbare en ernstige schade en/of gevaar op zal leveren.
- De therapeut moet er vrijwel zeker van zijn dat door de doorbreking van de geheimhouding die schade aan de ander(en) kan worden voorkomen of beperkt.

3.2.2

Ook in het geval de cliënt de therapeut schriftelijk ontslaat van de plicht tot geheimhouding is laatstgenoemde niet verplicht de geheimhouding te verbreken.

3.2.3.1

De therapeut is verplicht zich jegens de rechter te beroepen op verschoning indien het afleggen van een getuigenis en/of beantwoording van bepaalde vragen hem in strijd brengt met zijn geheimhoudingsplicht.

3.2.3.2

De verplichting om zo'n beroep op de rechter te doen kan alleen opgeheven worden als voldaan is aan alle vijf in art. 3.2.1 genoemde voorwaarden.⁸

3.2.3.3

Indien de rechter weigert verschoning toe te staan, dan mag de

- therapeut de ter zitting gestelde vragen over de cliënt beantwoorden; hij dient zich dan te beperken tot het geven van feitelijke informatie en uitsluitend tot alleen die informatie waar om gevraagd wordt; hij dient zich te onthouden van een waardeoordeel over de cliënt.
- 3.2.4 De therapeut vraagt en/of geeft aan derden slechts die niet-onherkenbaar gemaakte informatie omtrent de cliënt die noodzakelijk is in verband met de voortgang van de behandeling.
- 3.2.5 Ten aanzien van informatie over cliënten van anderen is de therapeut eveneens aan de geheimhoudingsplicht gebonden. Dit geldt ook jegens personen die zelf ook aan de geheimhoudingsplicht gebonden zijn.
- 3.3 **Uitvoeringsbepalingen**
Informatieverstrekking en -opvraging van/aan derden
- 3.3.1 *De algemene regel*
- 3.3.1.1 De behandeling dient plaats te vinden in een ruimte die van een zodanige aard is dat derden geen kennis kunnen nemen van hetgeen in de behandeling voorvalt.
- 3.3.1.2.1 Onverminderd het bepaalde in art. 3.3.2.1.1, behoeft de therapeut voor het geven van inzage in of het verstrekken van gegevens aan ieder die niet bij de behandeling betrokken is de schriftelijke en gerichte toestemming van de cliënt, tenzij de therapeut ingevolge wettelijk voorschrift tot gegevensverstrekking verplicht is. Dit geldt ook voor audio-, video- of filmregistraties van therapiezittingen met de cliënt.
- 3.3.1.2.2 Deze bepaling blijft van kracht ook nadat de behandeling beëindigd werd.
- 3.3.1.2.3 Voor iedere informatieverstrekking dient de cliënt opnieuw schriftelijk zijn toestemming te verlenen, tenzij hij schriftelijk verklaard heeft dat zijn toestemming ook informatieverstrekkingen betreft die binnen de behandeling zullen volgen.

- 4 **REGELS VOOR BEHANDELING VAN CLIËNTEN DIE NIET IN STAAT KUNNEN WORDEN GEACHT TOT EEN REDELIJKE WAARDERING VAN HUN EIGEN BELANGEN.**
- 4.1 **Minderjarigen die jonger zijn dan 12 jaar**
Minderjarigen die jonger zijn dan 12 jaar worden, op grond van hun leeftijd, geacht niet in staat te zijn tot een redelijke waardering van hun belangen.
- 4.2 **Minderjarigen die jonger zijn dan 16 jaar**
behandelovereenkomsten ten behoeve van minderjarigen die jonger zijn dan 16 jaar kunnen alleen met hun vertegenwoordiger gesloten worden.
- 4.3 **Allen, ongeacht hun leeftijd, die niet in staat kunnen worden geacht tot een redelijke waardering van hun eigen belangen**
- 4.3.1 De regels van de code dienen, voor cliënten die niet in staat kunnen worden geacht tot een redelijke waardering van hun eigen belangen, toegepast te worden naar de mate van hetgeen in de gegeven omstandigheden redelijk en mogelijk is.
- 4.3.2 De in deze code aan of jegens de cliënt toegekende bevoegdheden worden uitgeoefend door diens vertegenwoordiger indien en voorzover de cliënt niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen.
- 4.3.3.1.1 Indien een therapeut in contact gekomen is met een persoon die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn eigen belangen, bij wie, naar zijn oordeel, een behandeling noodzakelijk is om ernstig nadeel voor hem te voorkomen, en indien de vertegenwoordiger van deze persoon weigert ten behoeve van hem een behandelovereenkomst te sluiten, dan dient de therapeut al het mogelijke te ondernemen om de overeenkomst toch tot stand te brengen.
- 4.3.3.1.2 Indien het niet lukt bedoelde behandelovereenkomst te sluiten, dan dient hij, afhankelijk van de ernst van de bedreiging van de cliënt, één of meer van de hieronder genoemde alternatieven ("a", "b", "c") te kiezen:

- 3.4.2.2.5 Als de therapeut van oordeel is dat kennisname ten nadele van het functioneren van de cliënt kan strekken en op grond daarvan de cliënt afraadt om van zijn inzagerecht gebruik te maken, dan kan de cliënt dit recht pas uitoefenen nádat hij schriftelijk verklaard heeft dat hij van dit advies kennis genomen heeft.
- 3.4.2.2.6 De verzoekbrief en laatstgenoemde verklaring worden opgenomen in het dossier.
- 3.4.2.2.7 De therapeut zal in dat geval, als de cliënt toch van bedoeld recht gebruik maakt, aanwezig zijn om de mogelijk als gevolg daarvan optredende schade zoveel mogelijk te beperken.
- 3.4.2.2.8 De therapeut dient ervoor zorg te dragen dat, indien de cliënt zijn inzagerecht wil uitoefenen, hij geen informatie onder ogen krijgt waarop het inzagerecht niet van toepassing is¹⁷.
- 3.4.3 *Aanvullingsrecht*
De therapeut voegt desgevraagd een door de cliënt of zijn vertegenwoordiger afgegeven verklaring met betrekking tot de in het dossier opgenomen stukken aan het dossier toe.

- 3.3.1.2.4. De cliënt heeft het recht om een machtiging zoals hier bedoeld op ieder moment op te zeggen.
- 3.3.1.2.5 Bedoelde verklaringen van de cliënt dienen in zijn dossier bewaard te worden.
- 3.3.2 *Uitzonderingen op de algemene regel*
3.3.2.1 *Inter-/supervisie, consultatie*
3.3.2.1.1 De therapeut heeft het recht om, ook zonder toestemming van de cliënt informatie over hem met derden te bespreken, of audio- of film- of videoregistraties aan hen te vertonen, mits dezen gebonden zijn aan deze code⁹, en mits deze informatie-uitwisseling plaats vindt in het kader van intake- of voortgangsbesprekingen of in supervisie, intervisie of consultatie.
- 3.3.2.1.2. De therapeut is verantwoordelijk voor de geheimhouding van alle informatie die hij in dit kader in bespreking brengt.
- 3.3.2.2 *Observaties of registraties van therapiezittingen*
3.3.2.2.1 De therapeut voert de behandeling uit buiten de waarneming van anderen, tenzij de cliënt ermee heeft ingestemd dat (delen van) de behandeling door hen kan worden waargenomen¹⁰
- 3.3.2.2.2 Onder de term “anderen” zijn niet begrepen degenen van wie beroepshalve de medewerking bij de uitvoering van de behandeling noodzakelijk is.
- 3.3.2.3 *Publicaties, lezingen, onderwijs en onderzoek*
3.3.2.3.1 Informatie over de cliënt mag alleen in publicaties, lezingen of onderwijs verwerkt worden, als deze tevoren redelijkerwijs onherkenbaar en onherleidbaar¹¹ gemaakt werd.
- 3.3.2.3.2 Het is niet vereist dat de cliënt toestemming voor openbaar gebruik geeft van informatie die weliswaar uit zijn behandeling afkomstig is, maar die redelijkerwijs onherkenbaar en onherleidbaar gemaakt werd.
- 3.3.2.3.3 De therapeut draagt alleen niet-onherkenbaar gemaakte informatie betreffende de cliënt aan de onderzoeker (of docent of publicist) over, nadat hij:

- a. art. 3.3.1.2.1 in acht genomen heeft en
- b. van de onderzoeker (c.q. docent of publicist) een schriftelijke verklaring ontvangen heeft dat hij de onherkenbaarmaking op adequate wijze zal uitvoeren, en dat hij ook in bredere zin de voorschriften aangaande het bewaren van vertrouwelijkheid in de geest van deze code in acht zal nemen.

3.3.2.3.4 De onder a. en b. genoemde verklaringen dienen opgenomen te worden in het dossier.

3.4 Dossierbeheer en inzagerecht van de cliënt of diens vertegenwoordiger

3.4.1 *Dossier*

3.4.1.1 *Inhoud*

3.4.1.1.1 De therapeut dient van zijn behandeling zodanige aantekeningen bij te houden en te bewaren dat hij de voortgang van de behandeling op adequate wijze kan waarborgen en dat hij, zo nodig, rekenschap over de behandeling kan afleggen.

3.4.1.1.2. Bedoelde aantekeningen, evenals andere stukken die voor de behandeling relevante gegevens bevatten moeten in het dossier bewaard worden.

3.4.1.2 *Beheer*

3.4.1.2.1 De therapeut zal het dossier en het gegevensbestand zo inrichten en beheren dat geheimhouding van de inhoud en bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de cliënt verzekerd zijn.

3.4.1.2.2 Indien een therapeut werkt bij een instelling die het verschaffen van behandelingen in de zin van deze code tot doelstelling heeft en die, krachtens reglement, zich gebonden heeft aan privacybescherming zoals aangegeven is in art. 3 van deze code¹², dan mag hij deze verantwoordelijkheid voor wat betreft een centraal databestand gedelegeerd achten aan zijn werkgever.

3.4.1.3 *Bewaartermijn*

3.4.1.3.1 Het dossier wordt zolang als nodig is, maar tenminste gedurende 5 jaar¹³, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de behandeling werd afgesloten, bewaard.

3.4.1.3.2.1 De therapeut vernietigt de door hem bewaarde bescheiden binnen een jaar na een daartoe strekkend schriftelijk ingediend verzoek van de cliënt, tenzij het bescheiden betreft waarvan redelijkerwijs aannemelijk is dat de bewaring van aanmerkelijk belang is voor een ander dan de cliënt¹⁴, alsmede voorzover het bepaalde bij of krachtens de wet zich tegen vernietiging verzet.

3.4.1.3.2.2 De verzoekbrief wordt opgenomen in het dossier.

3.4.1.3.3 Door de cliënt ingebrachte persoonlijke stukken kunnen zolang het dossier niet vernietigd is, door hem teruggevraagd worden, tenzij het bescheiden betreft waarvan redelijkerwijs aannemelijk is dat de bewaring van aanmerkelijk belang is voor een ander dan de cliënt. Aan zo'n verzoek dient steeds te worden voldaan.

3.4.2 *Inzagerecht van de cliënt of diens vertegenwoordiger*

3.4.2.1 *Omschrijving*

3.4.2.1.1 De cliënt en/of zijn vertegenwoordiger heeft het recht op inzage in en afschrift van gegevens¹⁵ van de cliënt, tenzij de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van derden zich tegen verstrekking van inzage of afschrift verzet.

3.4.2.1.2 De cliënt heeft géén recht op inzage van informatie die vertrouwelijk aan de therapeut werd gegeven door personen die, met toestemming van de cliënt, in zijn behandeling betrokken zijn.

3.4.2.2 *Regels voor de uitoefening van het inzagerecht*

3.4.2.2.1 Om het inzagerecht te kunnen uitoefenen dient de cliënt daartoe een schriftelijk verzoek aan de therapeut te richten.

3.4.2.2.2 Een zodanig ingediend verzoek wordt op korte termijn¹⁶ gehonoreerd. De kosten hiervan kunnen in rekening worden gebracht.

3.4.2.2.3 Het inzagerecht wordt bij voorkeur uitgeoefend in aanwezigheid van de therapeut.

3.4.2.2.4 Indien uitoefening van het inzagerecht verlangd wordt nadat de behandeling beëindigd werd, dan kan de therapeut of het hoofd van de instelling die het beheer over het archief voert een andere therapeut dan de therapeut - behandelaar aanwijzen om de uitoefening van het inzagerecht te begeleiden.